

החזקת סמים שלא לצריכה עצמית

בשונה מעבירות החזקה או שימוש בסמים לצריכה עצמית, עבירת החזקת סמים שלא לצריכה עצמית הינה כל פעולה המעידה על אופי מסחרי של הפעילות בסמים מסוכנים (כגון: ייצוא, ייבוא, מסחר, אספקה, תיווך, הובלה במעבר ועוד) שהמחוקק קבע שהפגיעה באינטרס הציבורי בהם הוא גדול ומשמעותי הרבה יותר. פקודת הסמים המסוכנים קובעת חזקה לפיה אדם שמחזיק בסם מסוכן בכמות העולה על הסף הקבוע בפקודה הרי שהוא מחזיק בסם לא רק לשם צריכתו העצמית. חשוב לזכור כי פעילות של סחר בסמים תיחשב ככזו גם בהיעדר קבלת תמורה בגין ייצואה, ייבואה, הספקתה והמסחר בה. פקודת הסמים המסוכנים אינה מבדילה בין "סמים קלים" לבין "סמים קשים" וכן אף לא בין סם לסם, אלא יוצרת הבחנה בין עבירת סחר בסמים לבין עבירת החזקה או שימוש לצריכה עצמית על-פי כמות הסם שנתפסה. עו"ד אסף דוק מסביר על יסודות עבירת החזקת סם שלא לצריכה עצמית ומרכיביה.

החזקת סמים שלא לצריכה עצמית

פקודת הסמים המסוכנים מגדירה מהו סם מסוכן וקובעת כי אסורה החזקה של סם מסוכן ללא היתר. כמו כן, החוק בישראל יוצר הבחנה בין שימוש והחזקת סמים לצריכה עצמית, לבין פעולות שאינן מיועדות לצריכה עצמית, וזאת בהתאם לכמות החומר שנמצא ברשות הנאשם. בנוסף קובע החוק **חזקה** לפיה אדם שמחזיק בסם מסוכן בכמות העולה על הסף הקבוע בפקודה הרי שהוא מחזיק בסם לא רק לשם צריכתו העצמית. מהי משמעותה של חזקה שבחוק? המשמעות הינה כי נטל הראייה עובר לנאשם - משקמה החזקה, הוא זה שצריך להוכיח כי כמות הסם שנתפסה אצלו הינה לשם צריכה עצמית.

מטרתו של האיסור על סחר בסמים היא מניעה של הפצת סמים אסורים.

האיסור על סחר בסמים מוסדר בסעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), תשל"ג-1973 בזאת הלשון:

"לא ייצא אדם סם מסוכן, לא ייבא אותו, לא יקל על ייצואו או ייבואו, לא יסחר בו, לא יעשה בו שום עסקה אחרת ולא יספקנו בשום דרך בין בתמורה ובין שלא בתמורה, אלא אם הותר הדבר בפקודה זו או בתקנות לפיה או ברישיון מאת המנהל."

העונש בגין עבירה על סעיף זה קבוע בסעיף 19(א) לחוק לעיל, על פיו ניתן גם להיאסר לתקופה של **עד 20 שנה**. בנוסף, בימ"ש יכול לתת קנס, להורות על **חילוט רכוש ושילול רשיון נהיגה**.

הכמויות שנתפסות הן חשובות ועקרוניות שכן החוק קבע סף מלאכותי על פיו עד אליו כמות מסוימת שנתפסה תיחשב לצריכה עצמית בגינה ניתן להיאסר לתקופה של עד 3 שנים בעוד שמעל לסף הקבוע אנו נכנסים לתחומי החזקה המשפטית הניתנת לסתירה על פיה המדובר בסחר. עם זאת, בנוסף לכמות יש צורך בהבאת ראיות נוספות אשר יוכיחו כוונת סחר, כך שאם הראייה היחידה הינה הכמות הרי שאין זה בגדר מספיק לצורך הרשעה על פי סעיף זה. הסף לצריכה עצמית בסמים מסוג קנאביס וחשיש הוא עד ל 15 גרם, בקוקאין 0.3 גרם ובאקסטזי הסף עומד על 0.2 גרם. הפקודה אינה יוצרת אבחנה בענישה על פי סוג הסם אולם הפרקטיקה של בתי משפט בהחלט לוקחת גורם זה בחשבון כשהיא באה לגזור עונשו של אדם.

מתי כמות סם שנתפסה תיחשב כהחזקה ושימוש לצריכה עצמית ולא סחר בסמים?

סוג הסם	הכמות
קנבוס	15 גרם
שרף של קנבוס	15 גרם
אופיום	2 גרם
לס"ד	3 יחידות כלשהן
קוקאין	0.3 גרם
הרואין	0.3 גרם
מתדון	0.15 גרם נטו
מורפין	0.3 גרם
משרת אופיום	0.3 גרם תכולת מורפין
מתאפמטאמין	0.2 גרם נטו
פתידין	1 גרם נטו

יסודות עבירת אחזקת סם שלא לצריכה עצמית ומרכיביה

הסיבה לכך שעבירת סחר בסמים נתפסת כחמורה הן על ידי המחוקק והן על ידי בית המשפט היא העובדה כי המדובר בהכנסה גבוהה וקלה תוך פוטנציאל לפגיעה ממשית בצרכני הסם (שלום הציבור). הצורך בהרתעה משמעותית מעיסוק בסחר, הינו נגזרת של האינטרס הציבורי וגם הסיבה העיקרית לענישה הכבדה בנושא זה. בנוסף, היקף הסחר הינו שיקול משמעותי בגזירת הדין, כמו גם עבירות קודמות של הנאשם.

לצורך הוכחת האשמה בסעיף זה צריך להראות כי התקיים סחר בין מוכר/סוחר לקונה. תפיסת הסם אינה תנאי להרשעה בסחר בסמים, אולם כשהחומר עצמו אינו בנמצא קם נטל הוכחתי באמצעות ראיות אחרות. בנוסף נדרשת ידיעה של המחזיק או הסוחר לכאורה כי ברשותו סם אסור, במילים אחרות יש צורך בהוכחת המחשבה הפלילית ואין די בעצם העברת החומר לצורך ביסוס הרשעה.

נושא התמורה עבור הסם אינו מהווה דרישה לצורך האשמה בסחר. כך לדוגמה העברת סמים לאדם אחר ללא קבלת תשלום, אם כמתנה ואם כעשיית טובה לאדם נוסף, עדיין יכולים להוביל לכתב אישום תחת סעיף 13 לפס"מ גם אם המעביר אינו "נהנה" מפירות הפעולה כאמור. לאור זאת, התייעצות עם עורך דין פלילי מנוסה טרם חקירה הופכת לקריטית ביותר בהבנת המצב המשפטי לאשורו בכל סיטואציה לגופה.

על מנת ששוטר ירכוש סמכות לבצע חיפוש בגין סחר בסמים ללא צו בית משפט, יש צורך בחשד סביר כי האדם עליו מתבצע החיפוש עבר עבירה של שימוש הפצה או סחר. בנסיבות מסוימות ועל פי פסיקת בית המשפט העליון, חיפוש שנעשה ללא סמכות וללא חשד סביר, מבלי שהאדם עליו מתבצע החיפוש מבין כי עומדת לו הזכות לסרב, יכול גם להביא לפסילת הראייה המפלילה שנתפסה (ראו הלכת בן חיים).

העובדה כי הוגש כתב אישום על פי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים, אינה הופכת אותו באופן אוטומטי למוצדקת. בהתייעצות מושכלת ומוקדמת עם עורך דין פלילי מנוסה ניתן "להקטין" נזקים ואף להביא לביטולו של כתב אישום. עורך דין פלילי מנוסה יידע לבדוק לעומקן של ראיות ולתת מידע לגבי אופן הפעולה האופטימלי בנסיבות המקרה הספציפי.

מדיניות חדשה באכיפת שימוש עצמי בסם הקנאביס - קנס מנהלי במקום רישום פלילי

המשרד לביטחון פנים מאמץ מדיניות חדשה בכל הקשור לשימוש בקנאביס, לפיה האכיפה נגד המשתמשים בסם תעבור למתן קנסות מנהליים וייעשה שימוש בהפללה רק כמוצא אחרון.

בהתאם למתווה החדש, אדם שיימצא מחזיק בסם קנאביס במשקל של **עד 15 גרם** לא יטופל כלל בפן הפלילי אלא יושת עליו קנס או שעניינו יועבר למסלול סגירת תיק בהסדר מותנה.

סיכום המדיניות החדשה כלפי בגירים שייתפסו משתמשים בקנאביס:

בגיר אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם הראשונה יושת עליו קנס מנהלי ואם ייתפס בפעם השנייה - יושת עליו קנס כפול.

בגיר אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם השלישית - הטיפול בעניינו יועבר למסלול של סגירת התיק בהסדר מותנה, מבלי שיוגש נגדו כתב אישום, וזאת בתמורה להודייתו ולעמידתו בפיקוח שירות המבחן ו/או התחייבותו להימנע מביצוע עבירה בעתיד. כמו כן, במקביל תישקל אפשרות שלילת רישיון הנהיגה או שלילת רישיון הנשק שלו.

בגיר אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם הרביעית ומעלה - ייפתח לו תיק פלילי ותישקל האפשרות להגיש נגדו כתב אישום ולהעמידו לדין פלילי רגיל.

כמו כן, המשטרה צפויה להצטייד במכשור טכנולוגי לשם עריכת בדיקת רוק חדשה לגילוי נהיגה תחת השפעת סמים מצד נהגים.

סיכום המדיניות החדשה כלפי קטינים שייתפסו משתמשים בקנאביס:

בכל הנוגע לקטינים תתקיים מדיניות במסגרתה לא יושתו עליהם קנסות מנהליים.

קטין אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם הראשונה - הטיפול בעניינו יועבר למסלול של טיפול מותנה ללא קנס או רישום פלילי.

קטין אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם השנייה - הטיפול בעניינו יועבר למסלול של סגירת תיק בהסדר מותנה.

קטין אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם השלישית ומעלה - ייפתח לו תיק פלילי ותישקל האפשרות להגיש נגדו כתב אישום ולהעמידו לדין פלילי רגיל.

זמנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין אחזקת סמים שלא לצריכה עצמית?

אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה המשטרתית ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים במגוון עבירות פליליות חמורות מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונלקחת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין עבירת החזקת סמים שלא לצריכה עצמית פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.